

Plan

Sociaal- emotionele ontwikkeling

Versie januari 2019

Op IKC de triviant gaan we op een correcte, prettige manier met elkaar om.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1 Visie op Sociaal Emotioneel Leren	4
Hoofdstuk 2 Hoe werken wij op IKC de triviant aan sociale competentie?	6
Hoofdstuk 3 Welke gedragsregels worden gehanteerd?	9
Hoofdstuk 4 Hoe volgen wij uw kind op het gebied van sociale competentie?	12
Hoofdstuk 5 Welke stappen worden er ondernomen als er ongewenst gedrag wordt gesignaleerd?	16
Hoofdstuk 6 Wat verstaan wij onder grensoverschrijdend gedrag?	20
Hoofdstuk 7 Anti pest beleid	21
Bijlagen	23
Bijlage 1: Pestprotocol	23
Bijlage 2: Protocol internet en sociale media	42
Bijlage 3: Protocol schorsing of verwijdering	45
Bijlage 4: Protocol effectieve conflicthantering	47

Voorwoord

Leerlingen zijn op school om te leren. Ze zijn pas in staat om te leren en zichzelf te ontwikkelen als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Binnen het onderwijs op IKC de triviant wordt de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen gezien als een voorwaarde voor de cognitieve ontwikkeling.

Sociaal emotioneel leren vindt plaats in een omgeving waar kinderen, leerkrachten en ouders weten wat er van hen verwacht wordt, maar ook wat ze van de ander mogen verwachten. Slechts in een omgeving waarin iedereen zichzelf kan zijn, zonder belemmerd te worden of anderen te belemmeren zal een ieder optimaal kunnen functioneren.

Dit protocol biedt houvast aan en geeft richtlijnen voor het voorkomen van en handelen bij ongewenst en grensoverschrijdend gedrag.

Hoofdstuk 1 Visie op Sociaal Emotioneel Leren

Het belang van sociaal emotioneel leren op onze school

Leerlingen zijn op school om te leren. Ze zijn pas in staat om te leren en zichzelf te ontwikkelen als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Binnen het onderwijs op IKC de triviant wordt de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen gezien als een voorwaarde voor de cognitieve ontwikkeling. Veiligheid, verbondenheid en zelfvertrouwen vormen de basis voor goed leren. Daarvoor is het nodig dat ze zich kwetsbaar kunnen opstellen, dat ze zich gezien en geaccepteerd voelen en dat ze het gevoel hebben erbij te horen. Leerlingen hebben ruimte nodig om te mogen ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om te leren verantwoordelijkheid te nemen en daarop te worden aangesproken. Voor leerlingen is de school niet alleen de plek waar ze lesstof leren, maar ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten en waar zij kennismaken met de samenleving en verschillen in normen, waarden en omgangsvormen.

Omgang leerlingen met elkaar

Binnen IKC de triviant gaan leerlingen respectvol met elkaar om. Alle leerlingen zijn gelijkwaardig aan elkaar. Elk kind wordt geaccepteerd om wie hij of zij is met zijn of haar eigen talenten. Wij vragen van de leerlingen eerlijkheid en vertrouwen in elkaar zodat er een veilige leeromgeving ontstaat. We vinden het belangrijk dat elke leerling zijn eigen verantwoordelijkheid leert nemen in het contact met medeleerlingen. Daarnaast vragen we van kinderen een actieve bijdrage aan het welzijn van de groep. De nadruk ligt op het aangeven van grenzen, het leren praten met elkaar en de eigen inbreng en verantwoordelijkheid van ieder kind voor het welzijn van de groep. Positiviteit staat hierin voorop!

Omgang van leerlingen met leerkrachten

In de omgang van de leerling met de leerkracht verwachten we dat leerlingen respectvol, beleefd en oprecht zijn.

Omgang van leerkrachten met leerlingen

De medewerkers van IKC de triviant staan vanuit hun professionaliteit voor een positieve en respectvolle benadering van de leerlingen. We vinden het belangrijk leerlingen vertrouwen te geven en oprecht te zijn in onze houding naar leerlingen toe. We inspireren leerlingen en moedigen ze aan, met geduld en rust. We creëren een veilige leeromgeving, we belonen goed gedrag en corrigeren waar nodig. We accepteren verschillen en hebben oog voor ieders talent.

Betrokkenheid van leerlingen bij het realiseren van een positief pedagogisch klimaat

Wij vinden de mening van leerlingen belangrijk, daarom is er op IKC de triviant een zogenaamde leerlingenraad. Hierin neemt een afvaardiging van leerlingen van de groepen 5 t/m 8 plaats en praten namens hun medeleerlingen mee met leerkrachten en directie over belangrijke zaken in het kind centrum.

Betrokkenheid van ouders/ opvoeders bij het realiseren van een positief pedagogisch klimaat

Ouders worden gezien als educatieve partner en zoveel mogelijk betrokken bij het onderwijs op IKC de triviant. Ouderbetrokkenheid wordt gerealiseerd middels gesprekken, onderwijscafés, thema- en infoavonden.

Hoofdstuk 2 Hoe werken wij op IKC de triviant aan sociale competentie?

Op IKC de triviant willen wij alle kinderen een veilig klimaat bieden. Het is daarom van belang dat wij aan een aantal basisbehoeften voldoen. Zo heeft ieder mens er behoefte aan te voelen dat anderen met hem willen omgaan, grip te krijgen op de wereld om hem heen en zijn leven in te richten zoals hij dat zelf wil, zelf beslissingen te nemen en zichzelf te kunnen zijn.

Om bovenstaande waarden en normen te bevorderen en leerlingen sociaal competent te maken hanteren we onderstaande methodes/ trainingen:

- ***groepsdynamica***

We trachten als school in te spelen op de fases van groepsvorming. Zo is er bijvoorbeeld voor een aantal groepen aan het begin van het schooljaar, meteen in de eerste fase van de groepsvorming, de rots en water training gepland, zodat de groep zich meteen positief vormt. We vragen van kinderen een actieve bijdrage aan het welzijn van de groep. De nadruk ligt op het aangeven van grenzen, het leren praten met elkaar en de eigen inbreng en verantwoordelijkheid van ieder kind voor het welzijn van de groep. Positiviteit staat hierin voorop!

- ***Effectieve conflicthantering***

De effectieve conflicthantering is de methode die we hanteren voor het bewerkstelligen van een prettige omgang tussen kinderen op de speelplaats. De basis van die prettige omgang is dat kinderen op een juiste manier conflicten met elkaar oplossen. Veiligheid, respect en een actieve inbreng van kinderen zijn de sleutelwoorden. Bij veiligheid op de speelplaats spelen regels en afspraken een belangrijke rol. Als het buiten even niet lukt voor een leerling, dan maken we gebruik van een time out plek waar het kind even uit de situatie wordt gehaald, zodat het kan reflecteren.

- ***Conflictbegeleiders***

De conflictbegeleiders hebben een signalerende taak.

De taken van de conflictbegeleiders zijn:

- Het monitoren van eventuele buitenschoolse ruzies
- Het overbrengen van de werkwijze van de effectieve conflicthantering op nieuwe leerkrachten en toezichhouders.
- Een uitlaatklep zijn voor kinderen als ze vinden dat er iets niet goed gebeurt bij het oplossen van ruzies.

- Het opsporen van patronen in het logboek en de terugkoppeling daarvan naar de betreffende groepsleerkracht(en).

- ***Sociale kring***

De sociale kring is het hart van de effectieve conflicthantering. De kring bevordert de prettige omgang en stimuleert alle kinderen om daaraan een actieve inbreng te leveren. De sociale kring vindt in alle groepen plaats op dinsdag om 14.00u- 14.30u. Daarbij zitten de kinderen indien mogelijk ook echt in een kring. Dit doen we om de kinderen op een gelijkwaardige manier met elkaar te laten praten. De kring is niet bedoeld om ruzies tussen kinderen op te lossen. Daar zijn de conflictgesprekken voor. De sociale kring is erop gericht om de groep beter te laten functioneren, adequaat te kunnen reageren op conflicten en het aanleren van sociale vaardigheden.

Leidraad hiervoor zijn: soemokaarten, "Wij zijn een groep", klas- en teambouwers coöperatief leren en Rots en Water.

- ***Training Rots en Water***

Wij bieden elk schooljaar voor alle groepen een Rots en Water training aan. Het Rots en Water programma is een weerbaarheids- en sociale vaardigheidsprogramma. Weerbaarheid en solidariteit, Rots en Water, worden in balans gepresenteerd en getraind.

Rots en water leert kinderen de kracht en de rust te herkennen in hun eigen lichaam, zodat hun zelfbewustzijn en zelfvertrouwen groeit, waardoor ze beter keuzes kunnen maken in sociale situaties.

Rots en Water maakt gebruik van een psychofysieke didactiek, wat inhoudt dat startend vanuit een fysieke invalshoek, mentale en sociale vaardigheden worden aangereikt en verworven. Actie (spel, spelen en simpele zelfverdedigingsvormen) wordt afgewisseld door momenten van zelfreflectie en kringgesprekken. De lessen vinden plaats in de gymzaal of de speelzaal. Naast de training in de gymzaal worden er door de groepsleerkrachten structureel lessen Rots en Water gegeven in de sociale kring.

- ***Bevorderen van gewenst gedrag***

Een belangrijk uitgangspunt uit onze visie is positiviteit in het werken aan gedragsvaardigheden. Dit houdt in dat wij gedrag versterken door te belonen. Kinderen ontvangen complimenten, goed gedrag wordt benoemd en er worden diverse beloningssystemen gehanteerd, waaronder Classdojo. We vinden het belangrijk dat elke leerling zijn eigen verantwoordelijkheid leert nemen in het contact met medeleerlingen.

- ***Regels en afspraken***

Het IKC kent een aantal schoolafspraken en groepsafspraken, die de omgangsvormen moeten verduidelijken.

Binnen het gebouw gelden de zogenaamde kapstokregels.

Op de speelplaats gelden de afspraken vanuit de effectieve conflicthantering zoals beschreven in het protocol effectieve conflicthantering.

De groepsafspraken zijn de afspraken die elke leerkracht afzonderlijk met zijn groep vaststelt aan het begin van het schooljaar. Deze groepsafspraken betreffen onderwerpen als: welke materialen gebruiken wij op school, hoe dragen wij zorg voor onze omgeving, concrete afspraken over toiletbezoek, huiswerk enzovoorts.

De gedragsregels worden verder beschreven in het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 3 Welke gedragsregels worden gehanteerd?

Binnen het IKC willen wij sociale veiligheid bieden aan de kinderen. Dit doen wij onder andere door het hanteren van een aantal regels en afspraken omtrent het gedrag.

Op IKC de triviant gaan we op een correcte, prettige manier met elkaar om.

Dit is de hoofdregel op ons IKC. Om deze hoofdregel wat concreter te maken voor de leerlingen hanteren we een aantal duidelijke afspraken ter stimulering van gewenst gedrag binnen het gebouw, in de klas en op de speelplaats. De afspraken zijn bekend bij alle geledingen van het IKC. Afhankelijk van de beoogde doelstelling kunnen er zich kleine verschillen voordoen in het hanteren van de regels bij PSZ, KDV en BSO.

Gedragsafspraken binnen het gebouw

Binnen het gebouw gelden de drie zogenaamde kapstokregels:

Voor groot en klein zullen we aardig zijn.

De school is van binnen een wandelgebied, buiten hoeft dat lekker niet.

We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen.

Gedragsafspraken op de speelplaats

De gedragsafspraken voor het buiten spelen zijn vastgelegd vanuit het kader van de effectieve conflicthantering. Het doel van de effectieve conflicthantering is het bewerkstelligen van een prettige omgang tussen kinderen. De basis van die prettige omgang is dat kinderen op een juiste manier conflicten met elkaar oplossen. Het conflictgesprek speelt hierin een belangrijke rol. Belangrijk is altijd dat het gesprek over de ruzie correct plaatsvindt. Het kind dat zich meldt mag een vraag stellen aan de ander over de ruzie. De ander geeft daarop antwoord. Dit kan weer leiden tot een tegenvraag. Het conflictgesprek dat op deze wijze, door de kinderen zelf, gevoerd wordt leidt meestal tot een oplossing. Op deze manier worden kinderen positief sociaal vaardiger gemaakt. Het is niet de bedoeling dat ruzies nog een keer in de klas worden besproken, daar dient alleen het conflictgesprek voor.

Veiligheid, prettige omgang en een actieve inbreng van kinderen zijn de sleutelwoorden. Bij veiligheid spelen regels een belangrijke rol.

De regels worden op de dinsdag na elke vakantie met de leerlingen herhaald. Alle surveillanten (leerkrachten en overblijfouders) zijn op de hoogte van de regels. De regels hangen zichtbaar voor leerlingen op het raam van de speelplaats. De regels worden drie keer per jaar geëvalueerd tijdens de overblijfbijeenkomst en worden indien nodig bijgesteld.

We onderscheiden 100% regels en overige regels. Bij 100% regels volgt altijd straf (time out). Bij de overige regels is het aan de toezichthouder zelf om te beslissen of er wel of niet een sanctie volgt.

Straf is meestal de time out plek op de speelplaats. Kinderen worden even uit de situatie gehaald. Hier hebben ze tijd om hun emoties te reguleren en de situatie te overdenken.

Bij sterk grensoverschrijdend gedrag wordt de leerkracht van het kind erbij gehaald en neemt het kind even plaats in de aula. Hier heeft het kind tijd om zijn/ haar emoties te reguleren en de situatie te overdenken. Later op de dag neemt de leerkracht het gedrag verder op met de leerling.

De hoofdregel

Op school gaan we op een correcte, prettige manier met elkaar om.

100% regels (altijd time- out)

- bemoeien met een ruzie maakt de ruzie groter.
- word je geroepen door een overblijfouder of een leerkracht dan loop je er even naar toe (respect).
- we doen elkaar geen pijn (verbaal en/of fysiek).
- pesten is niet cool!

De hulpregels om ruzie te voorkomen.

- Hangen, duwen, trekken aan elkaar doen we niet .
- We schelden elkaar niet uit .

De hulpregels bij een ruzie.

- Ruzies lossen we eerst samen op .
- Lukt het samen niet, dan vragen we hulp aan een overblijfouder of een leerkracht.
- Is het nog niet opgelost? Praat erover met je juf of meester.

Gedragsafspraken in de klas en de groepen

De groepsafspraken zijn de afspraken die elke leerkracht afzonderlijk met zijn groep vaststelt aan het begin van het schooljaar. Deze groepsafspraken betreffen onderwerpen als: welke materialen gebruiken wij op school, hoe dragen wij zorg voor onze omgeving, concrete afspraken over toiletbezoek, huiswerk, enzovoorts. Ook kunnen hierin afspraken worden opgenomen die voortkomen uit de bevindingen van de SCOL, de halfjaarlijkse gedragsvragenlijst. Om gewenst gedrag te bekrachtigen en gedragsdoelen te formuleren, uitvoeren en monitoren wordt er gebruik gemaakt van een groepsplan s.e.o.

Ouders

Om een goede doorgaande lijn in het vergroten van sociale competenties bij kinderen te bewerkstelligen is het van belang dat ouders en school elkaar zien als educatieve partners. Onderling vertrouwen draagt ertoe bij dat informatiestromen goed lopen en ongewenst gedrag eerder gesignaleerd wordt.

Om preventief ongewenst gedrag te signaleren, te bespreken en tegen te gaan worden de volgende acties ondernomen: kindgesprekken, tussentijdse gesprekken met ouders, rapportgesprekken, het vermelden van de regels en afspraken in de schoolgids en/of op de website.

Hoofdstuk 4 Hoe volgen wij uw kind op het gebied van sociale competentie?

Wij zien uw kind dagelijks. Dit zorgt er voor dat we uw kind in allerlei verschillende situaties meemaken. Hoe gedraagt uw kind zich ten opzichte van medeleerlingen, ten opzichte van de leerkracht en hoe ziet het zichzelf? Wij zien uw kind zelfstandig werken, overleggen, samenwerken, samen spelen, omgaan met leeftijdsgenoten en omgaan met volwassenen. Hierdoor krijgen wij een breed beeld van de sociale vaardigheden van uw kind.

Om de kinderen te helpen bij de sociaal-emotionele ontwikkeling is het van belang hen te volgen en hun behoeftes in kaart te brengen. Dit doen wij niet alleen door middel van het inzetten van de eerder genoemde methodes voor het vergroten van de sociale vaardigheden, wij hanteren hiervoor een aantal specifieke instrumenten en procedures.

KIJK!

Kijk is een instrument voor het in kaart brengen van de ontwikkeling van kinderen t/m groep 2 en het ontwerpen van een daarop afgestemd ontwikkelingsgericht activiteiten aanbod. Kijk is een observatie-instrument waarmee het ontwikkelingsverloop van jonge kinderen op 17 ontwikkelingsgebieden over langere tijd kan worden geobserveerd en geregistreerd.

Er zijn vijf ontwikkelingslijnen die in meer of mindere mate ingaan op de sociaal-emotionele ontwikkeling: zelfbeeld, relatie met volwassenen (met name leerkrachten), relatie met andere kinderen, spelontwikkeling, taakgerichtheid en zelfstandigheid. Daarnaast komen ook bij de basiskenmerken en risicofactoren sociaal-emotionele aspecten aan de orde. Basiskenmerken: emotionele belemmeringen, nieuwsgierig en ondernemend zijn, zelfvertrouwen hebben.

Risicofactoren: impulsiviteit, passiviteit, slechte selectieve aandacht, gebrekkige analyse en structurering, geringe wendbaarheid, grote vermoeidheid. Door te kijken naar de vijf ontwikkelingslijnen, de basiskenmerken en de risicofactoren ontstaat een compleet beeld van de sociaal-emotionele ontwikkeling.

SCOL

De Sociale Competentie Observatie Lijst is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie. Een achttal competenties zijn van belang, te weten: ervaringen delen, aardig doen, samen werken en doen, een taak uitvoeren, jezelf presenteren, een keuze maken, opkomen voor jezelf en omgaan met ruzie. Daarnaast bevat SCOL een signaleringslijst voor het welbevinden en de sociale veiligheid. De uitkomsten bieden aanknopingspunten voor het onderwijs in sociale competentie en kunnen ook worden gebruikt om te signaleren of een leerling of een groep extra zorg nodig heeft op het gebied van sociale competentie.

De SCOL wordt twee keer per jaar ingevuld voor alle leerlingen van de groepen 3 t/m 8. De leerlingen van de groepen 7 en 8 vullen de lijst twee keer per jaar zelf in.

Sociogram

Twee keer per jaar wordt er van de groepen 5 t/m 8 een sociogram gemaakt. Een sociogram is een instrument om zicht te krijgen op de sociale relaties van de leerlingen in een groep. Ook geeft een sociogram waardevolle informatie m.b.t. pestgedrag en sfeer in de groep.

Incidentenregistratie

Opvallende signalen en conflicten worden door alle toezichthouders op de speelplaats genoteerd in het zogenaamde conflictlogboek. Door het consequent invullen van het logboek van de effectieve conflicthantering voorkomen we dat kinderen gepest worden. Onder pesten verstaan we dat eenzelfde kind over een langere periode door dezelfde kinderen fysiek en/of geestelijk vervelend bejegend wordt. Er is dus sprake van een patroon. Doordat er dagelijks andere mensen toezicht houden kunnen patronen alleen maar worden opgemerkt als toezichthouders consequent conflicten noteren in het logboek. Het conflictlogboek dient door alle toezichthouders, na elke pauze te worden ingevuld, ook als een en ander al is gemeld aan de betreffende leerkracht. In verband de privacy wordt alleen de voornaam en de groep van de leerling vermeld. Het logboek heeft een vaste plaats op de tafel in de koffiekamer. Aan het eind van elke maand bekijken de conflictbegeleiders de aantekeningen en bespreken opvallende zaken met de betreffende groepsleerkracht. De groepsleerkracht neemt een en ander weer op met het individuele kind of in de sociale kring.

Grensoverschrijdend gedrag van grotere omvang, wordt altijd gemeld bij en besproken met de specialist gedrag. Deze adviseert in te volgen procedure en indien relevant de te volgen protocollen. De specialist gedrag overlegt en koppelt terug naar de directie en Intern begeleider. Deze incidenten worden beschreven in een format incidentenregistratie. Hierin wordt vermeld wat er is gebeurd, wie erbij betrokken was, wie het incident heeft gemeld en wat de vervolgacties zijn, met datum, betrokkenen en verloop. Daarnaast wordt er door de leerkracht een notitie gemaakt in het leerling dossier van de betrokken leerling(en).

Blokdag s.e.o.

Om de sociaal- emotionele behoeften van onze leerlingen binnen zorgniveau 1 en 2 in kaart te brengen is ervoor gekozen de SCOL resultaten, het sociogram en observaties van de leerkracht te evalueren in een persoonlijk gesprek. Twee keer per jaar vindt er voor elke groep een gesprek plaats tussen de specialist gedrag en de groepsleerkracht. Doel van dit gesprek is het monitoren van de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Vanuit dit gesprek kunnen er afhankelijk van de behoeften van de leerkracht eventueel

vervolgafspraken worden gemaakt betreffende verdere coaching, observaties, aanreiken van literatuur, werkvormen, etc.

Naast het bespreken van de resultaten van SCOL en het sociogram zullen we de leerlingen van de groep onderbrengen in drie begeleidingsniveaus. Vanuit de hieronder beschreven begeleidingsniveaus wordt door de specialist gedrag in samenspraak met de intern begeleider bekeken of er voldoende tegemoet wordt gekomen aan de behoeften van de leerling en het kind wordt gevolgd binnen het juiste zorgniveau. Begeleidingsniveaus:

- Basis en verrijkt betreft leerlingen die behoefte hebben aan een algemene aanpak bestemd voor alle kinderen uit de groep (klassenmanagement, sociale kring, etc) en in sommige gevallen zelfs kunnen worden ingezet als maatje.
- Intensief betreft enkele leerlingen in de groep die behoefte hebben aan een specifieke aanpak betreffende sociaal emotioneel functioneren (beloningskaarten, extra begeleiding bij sociale vaardigheden, etc.).
- Zeer intensief betreft de individuele leerling die onvoldoende profiteert van de aanpak binnen preventieniveau 1 en 2, maar waar zeer nauw dient te worden aangesloten aan de behoeften van de leerling en waarbij meerdere partijen betrokken zijn zoals ouders, leerkracht, medeleerlingen en wellicht gespecialiseerde begeleiding plaatsvindt door externen.

De doelen voor de drie niveaus worden beschreven in het groepsplan s.e.o.

Zorgstructuur

De specialist gedrag is verantwoordelijk voor de zorg voor leerlingen binnen zorgniveau 1 en 2 . Vanaf zorgniveau 3 wordt de zorg overgedragen aan de intern begeleider.

Het doel van deze vroegtijdige signalering van problemen in de sociaal-emotionele ontwikkeling is om met nog lichte middelen te voorkomen dat kinderen in zorgniveau 3 of hoger terecht komen. Preventief handelen met als doel het voorkomen van psychosociale problematiek, het opsporen van risicofactoren in de ontwikkeling en het verminderen en in de hand houden van licht probleemgedrag.

Rapporten

Twee keer per jaar wordt op het rapport vermeld of het kind de norm van 75% score op de SCOL per onderdeel wel of niet heeft behaald.

Groepsplan

Twee keer per jaar wordt er voor elke groep een groepsplan s.e.o. gemaakt. In een groepsplan wordt de groep kinderen verdeeld in 3 subgroepen, te weten een basisgroep, een plusgroep en een instructiegroep. Voor iedere subgroep wordt op basis van verzamelde

data uit de SCOL, sociogram en observaties beschreven welk leerstofaanbod op welke manier wordt aangeboden en welke doelen behaald moeten worden. Op deze manier kunnen we ieder kind stimuleren in zijn groei en ontwikkeling en hebben we een passend onderwijsaanbod voor iedere subgroep.

Individueel handelingsplan

Alleen in specifieke gevallen wordt nog een individueel handelingsplan opgesteld, bijvoorbeeld wanneer een leerling speciale zorg nodig heeft. Het doel is om de leerling d.m.v. specifieke begeleiding terug te brengen naar zorgniveau 2. Het kan ook zijn dat de verwachting is dat een leerling een onderzoek nodig heeft of verwezen gaat worden naar ander soort onderwijs. Het handelingsplan wordt met ouders besproken.

Overdracht nieuwe schooljaar

Voor het begin van een nieuwe schooljaar vindt de zogenaamde warme overdracht plaats. Dit houdt in dat de vorige leerkracht alle leerlingen bespreekt met de nieuwe leerkracht. Bij het overdrachtsgesprek komt ook de sociale competentie aan bod.

Hoofdstuk 5 Welke stappen worden er ondernomen als ongewenst gedrag binnen de school wordt gesignaleerd?

Vanuit onze visie op sociaal emotionele ontwikkeling werken we vooral preventief aan het voorkomen van ongewenst gedrag. Ondanks alle preventieve interventies kan ongewenst gedrag toch voorkomen en is het belangrijk dat men weet hoe te handelen. Het doel van het ingrijpen bij incidenten is om ongewenst gedrag direct te doen stoppen en ernstige voorvallen en grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Hiermee waarborgen we de sociale veiligheid van de leerlingen en de leerkrachten.

- Het kan zijn dat de leerkracht fysiek contact moet maken om in te grijpen bij situaties waarbij de veiligheid van medeleerlingen, collega's, en/ of van de groepsleerkracht zelf in gedrang komt. (We leggen dit vervolgens aan kind en ouders uit.)

In situaties waarin toch ongewenst gedrag wordt gesignaleerd, wordt het volgende stappenplan doorlopen.

Voorbeelden van ongewenst gedrag zijn: herhaaldelijk niet reageren op correcties van de leerkracht/volwassene, storend gedrag en/ of (verbaal of fysiek) agressief gedrag tegen medeleerlingen/leerkracht/volwassene.

Stappenplan bij ongewenst gedrag binnen de school:

Stap 1

De interventies van stap 1 worden ingezet bij incidenteel ongewenst gedrag.

Groep 1 en 2:

- Waarschuwen en het gewenste gedrag benoemen.
- Vaste plek apart in de klas om na te kunnen denken.
- Bij te sterke prikkelgevoeligheid kan er gekozen worden om het kind even in een prikkelarme omgeving (bv. de gang) uit de situatie te halen.
- In uitzonderlijke gevallen kan ervoor gekozen worden het kind bij een collega te plaatsen met zinvol werk.
- Voor alle groepen geldt dat een probleem met een kind te allen tijde afgesloten wordt met een gesprekje.
- Ouders worden bij extreem gedrag altijd geïnformeerd.

Groep 3 t/m 8:

- Waarschuwen en het gewenste gedrag benoemen .
- Tafel apart in de klas, dus uit het groepje/ situatie halen .
- Time out op de gang, maximaal 10 minuten.
- Strafwerk in de klas / de leerling wordt met zinvol werk in een aparte ruimte gezet .
- In uitzonderlijke gevallen kan ervoor gekozen worden het kind bij een collega te plaatsen met zinvol werk.
- Voor alle groepen geldt dat kinderen tijdens de pauze bij voorkeur niet voor straf binnen blijven.

Er wordt alleen gekozen voor binnen blijven tijdens de pauze, indien de leerkracht inschat dat het probleem buiten verder gaat en kan escaleren.

- Er kan gebruik gemaakt worden van een toestemmingskaartje, zodat het kind te allen tijde vanuit de pauze naar binnen kan, mocht hij/ zij de situatie niet aankunnen.
- Voor alle groepen geldt dat een probleem met een kind te allen tijde afgesloten wordt met een gesprekje.
- Grotere incidenten of groepsoverstijgende incidenten worden vastgelegd in de incidentenregistratie in data docenten en altijd gemeld aan de specialist gedrag. De specialist gedrag informeert de leerkracht over de te volgen procedure en verwijst indien noodzakelijk door naar de directie (directeur en IB'er). Bij signalen van pesten begeleidt de specialist gedrag de leerkracht bij het opstarten van het pestprotocol en monitort de voortgang. De specialist gedrag informeert de IB'er en de directie.

Stap 2

Wanneer interventies vanuit stap 1 niet toereikend zijn en het gedrag regelmatig voorkomt worden de interventies zoals beschreven in stap 2 gevolgd.

Groep 1 t/ 8:

- Wanneer het ongewenste gedrag regelmatig voorkomt wordt het kind in een aparte ruimte (aula) geplaatst. De time-out geldt voor een vooraf afgesproken tijd. Het kind krijgt zinvol werk mee.
- Wanneer dit voor het betreffende kind niet mogelijk is i.v.m. leeftijd/ diagnose/ situatie dan legt de leerkracht i.s.m. de specialist gedrag (zorg- niveau 1 en 2) of de IB'er (zorgniveau 3 t/m 5) specifieke afspraken vast voor deze leerling.
- Een leerling wordt, alleen in uiterste gevallen naar een andere medewerker (bij voorkeur geen groepsleerkracht) gebracht (met zinvol werk en voor een afgesproken tijd) en bemoeit die medewerker zich niet met het conflict. Het kind zit daar ter afkoeling. De medewerker communiceert zakelijk en het kind voert het opgedragen werk uit.

- De leerkracht voert een gesprek met het kind, waarbij het kind maximaal 15 minuten nablijft.
- De leerkracht stelt de ouders telefonisch op de hoogte en zij worden uitgenodigd voor een gesprek om het gedrag te bespreken.
- Naar aanleiding van het gesprek met de ouders wordt een kort verslag geschreven door de leerkracht, dit wordt in het leerling-dossier in Esis opgenomen.
- Er wordt data verzameld van gevolgde stappen/ aanpak in Esis bij signalen van patronen in gedrag. Hierin worden acties, datum en betrokkenen vermeld.
- Indien de leerling in zorgniveau 2 zit, wordt deze besproken met de specialist gedrag. De leerkracht initieert het eerste gesprek vanuit de signalering van het ongewenste gedrag. De leerling wordt twee keer per schooljaar besproken tijdens de blokdag s.e.o. De leerkracht en de specialist gedrag initiëren indien nodig tussentijds nog gesprekken. De specialist gedrag monitort en bewaakt de doorgaande lijn.
- Als het gedrag niet verandert vanuit zorgniveau 2 gaat de leerling naar zorgniveau 3 en wordt er in overleg met de IB'er een individueel h.p. opgesteld. De IB'er monitort de voortgang en bewaakt de doorgaande lijn. Ook wordt er meteen door de IB'er een gesprek gepland met de leerkracht ter evaluatie van het h.p.
- Vanuit de gesprekken met de specialist gedrag en/ of de IB'er worden er preventieve/ curatieve afspraken gemaakt en wordt hiernaar gehandeld.
- Bij tussentijdse verergering van het probleem initieert de leerkracht een tussentijdse evaluatie van het h.p. met de IB'er.
- Bij toename van het ongewenst gedrag in frequentie of hevigheid wordt er over gegaan naar stap 3.

Stap 3

Wanneer interventies vanuit stap 2 niet toereikend zijn, het gedrag toeneemt in frequentie en hevigheid en het gedrag mogelijk bedreigend wordt voor medeleerlingen en medewerkers worden de interventies zoals beschreven in stap 3 gevolgd.

- Wanneer vanuit de (tussentijdse) evaluatie van het h.p. en de gemaakte afspraken in stap 2 blijkt dat het gedrag verergert in frequentie en/ of hevigheid informeert de IB'er de directeur. Vanaf dit moment nemen de directeur en de IB'er de leiding over en sturen het traject verder aan.
- De ouders worden zo spoedig mogelijk op school uitgenodigd door de directeur. Een gesprek met de ouders wordt door de directie gevoerd in aanwezigheid van de groepsleerkracht.
- Doel van het gesprek is om :
 - het gedrag van de leerling te bespreken
 - de verantwoordelijkheid te delen

- gezamenlijk te zoeken naar een oplossing. In elke situatie zal er gezocht worden naar een oplossing waarbij het welzijn van de leerling, de groep en de leerkracht centraal staat. Het is daarbij van belang dat zowel de ouders als de school zich hierin kunnen vinden.

- Als ouders echt niet mee willen werken aan een oplossing dan worden de ouders dringend verzocht een andere school te zoeken voor hun kind.
- Een verslag van gemaakte afspraken in het gesprek wordt door alle betrokken partijen ondertekend en door de directeur in het leerling-dossier in Esis ingevoerd. De groepsleerkracht wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Stap 3 kan enkele malen plaatsvinden voordat stap 4 in werking treedt. Het aantal keren is afhankelijk van het soort incident, de leeftijd en de situatie.

Stap 4

In het uiterste geval kan door de directie worden besloten tot schorsing (procedure schorsing Kindante) van de leerling voor de rest van de dag of voor meerdere dagen. Deze beslissing wordt genomen en verder uitgevoerd door de directie. De leerplichtambtenaar zal op de hoogte worden gebracht. Na deze schorsing vindt er altijd een gesprek plaats met het kind, de ouders en een directielid voordat de leerling teruggaat naar zijn/haar eigen klas.

Stap 5

Indien besloten wordt tot verwijdering (zie procedure schorsing en verwijdering Kindante) van de leerling van de school, gaat de directeur in samenwerking met de IB'er op zoek naar een andere school voor de leerling. Zodra die gevonden is, verwijdert de school de leerling volgens de regels die zijn opgesteld door het bevoegd gezag.

Bijlagen: procedure schorsing en verwijdering Kindante

Hoofdstuk 6 Wat verstaan wij onder grensoverschrijdend gedrag?

In hoofdlijnen kan aangegeven worden waar de grenzen in gedrag liggen. Deze grenzen mogen niet overschreden worden. We maken daarbij onderscheid in waarneembaar gedrag naar de ander toe, zowel verbaal als fysiek. Dit houdt in dat taalgebruik in de vorm van schelden, vloeken, kwetsen en vernederen niet wordt geaccepteerd. Storend, brutaal en manipulerend gedrag kunnen wij niet accepteren op school. Daar hoort ook gedrag bij dat erop gericht is om een ander te kwetsen of te negeren/ buiten te sluiten.

Wij accepteren geen:

- Pesten, waaronder ook cyberpesten
- Fysieke en/of verbale agressie en intimidatie
- Seksueel getinte opmerkingen en/of gebaren
- Belediging en discriminatie op afkomst, religie, diagnose en/of uiterlijk
- Saboterend gedrag
- Vernieling uit baldadigheid of opzettelijk
- Drugs en alcohol
- Wapenbezit
- Diefstal
- Vuurwerk
- Overtreding Leerplichtwet

Hoofdstuk 7 Anti pest beleid

Pesten is een wezenlijk probleem. Pestgedrag kan voorkomen bij mensen van alle leeftijden en in alle bevolkingsgroepen. Pesten komt op iedere school wel eens voor. Pesten kan (langdurige) gevolgen hebben voor de verdere ontwikkeling van het slachtoffer. Het is een probleem dat wij op IKC de triviant serieus nemen. De definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer medeleerling(en), die niet (meer) in staat is/ zijn zichzelf te verdedigen." Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten gebeurt systematisch.

Als er een pestprobleem wordt gesignaleerd treedt het pestprotocol zoals hierna besproken in werking, echter van groter belang vinden wij het voorkomen van pestgedrag. Alle in hoofdstuk 1 te noemen interventies op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling dragen op een preventieve manier ertoe bij dat er op IKC de triviant een veilig pedagogisch klimaat heerst waarin kinderen mogen zijn wie ze zijn.

Mocht er, ondanks bovenstaande preventieve maatregelen, pestgedrag worden gesignaleerd, dan kan er een beroep worden gedaan op de vertrouwenspersonen en/ of de anti-pest coördinatoren. Bij een melding van pestgedrag wordt altijd het pestprotocol opgestart.

Vertrouwenspersoon

Veruit de meeste signalen zullen in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een juiste wijze kunnen worden afgehandeld. Het is wenselijk dat men een probleem eerst bespreekt met de eigen leerkracht. Als dit niet mogelijk is of onvoldoende oplossing heeft gegeven, is een gesprek met de directie bij voorkeur de volgende stap.

Indien dat echter niet mogelijk is of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan met een beroep doen op de interne vertrouwenspersonen.

De interne vertrouwenspersonen zijn op de hoogte van de mogelijke stappen die ondernomen kunnen worden om te ondersteunen bij het zoeken naar een oplossing.

De interne vertrouwenspersonen van de school zijn:

Mevr. M. Berix tel. 046-4331209 m.berix@ikc-detriviant.nl

Mevr. D. Offermans-v. Diest tel. 046-4331209 d.vandiest@ikc-detriviant.nl

Anti-pest coördinatoren

De taken van de anti-pest coördinatoren zoals aangegeven door het ministerie van OCW:

- Fungeren als aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en medewerkers in het kader van het antipestbeleid.
- Een actieve bijdrage leveren aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en het organiseren van preventieve activiteiten.
- Fungeren als gesprekspartner en beleidsadviseur op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördinatie van anti-pestbeleid van de school.

De anti-pest coördinatoren van de school zijn:

Mevr. M. Baetens tel. 046-4331209 m.baetens@ikc-detriviant.nl

Mevr. D. Cleuskens-Titulaer tel. 046-4331209 d.titulaer@ikc-detriviant.nl

Pestprotocol

Vanuit de wet Sociale Veiligheid op school moeten onderwijsinstellingen een veiligheidsplan hebben. Hieronder valt eventueel ook een pestprotocol. In een pestprotocol staat wat de school onder pesten verstaat, hoe de school pesten preventief aanpakt en welke stappen de school volgt op het moment dat er pestgedrag wordt gesignaleerd. Het pestprotocol is bekend bij de leerkrachten en wordt gevolgd indien nodig.(zie bijlage)

Cyberpesten is een gebeurtenis die zich buiten de school afspeelt. Dit betekent ook dat de school geen bemiddelende rol hierin heeft. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor het computergebruik en computergedrag van hun kind(eren).

Bijlagen

Bijlage 1: Pestprotocol

Pestprotocol

Inhoudsopgave

<u>1. Doel van dit pestprotocol</u>	3
<u>2. Enkele voorwaarden</u>	4
<u>3. Plagen of pesten?</u>	5
<u>4. Signalen van pesten</u>	6
<u>5. Pesten is een groepsaangelegenheid</u>	7
<u>6. Word je gepest?</u>	8
<u>7. Preventief pestbeleid</u>	9
<u>8. Indien er toch sprake is van pesten?</u>	14
<u>9. Stappenplan aanpak pesten</u>	17
<u>10. Cyberpesten</u>	19
<u>11. Evaluatie</u>	20

1. Doel van dit pestprotocol

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag vind je bij kinderen van alle leeftijden en in alle bevolkingsgroepen. Pesten komt op iedere school voor. Pesten kan (langdurige) gevolgen hebben voor de verdere ontwikkeling van het kind. Het is een probleem dat wij op onze school serieus aanpakken.

Het is belangrijk dat pesten door alle direct betrokken partijen als probleem wordt gezien: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)

Dit pestprotocol heeft de volgende doelen:

-Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen;

-Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken;

-Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

2. Enkele voorwaarden:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

3. Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
Wisselend “slachtofferschap”	Hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: “Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer medeleerling(en), die niet (meer) in staat is/ zijn zichzelf te verdedigen.” Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

4. Signalen van pesten

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
Zogenaamde 'leuke' opmerkingen maken over een klasgenoot.
Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
Briefjes doorgeven.
Beledigen.
Opmerkingen maken over de kleding.
Isoleren en negeren.
Buiten school opwachten
Slaan of schoppen.
Op weg naar huis achterna rijden.
Naar het huis van de gepeste gaan.
Bezittingen afpakken of stukmaken.
Schelden of schreeuwen.
Pesten via Facebook/What's app

Het is belangrijk dat leerkrachten en ouders alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Ook minder directe signalen kunnen op pesten duiden:

Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht gaan staan.
Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
Niet naar buiten willen op school.
Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
Niet (meer) worden uitgenodigd door andere kinderen.
Andere kinderen reageren negatief op een fout of een idee van het betreffende kind.
Deze signalen kunnen echter ook voorkomen bij andere problemen, dus is het zaak goed uit te zoeken waar basis van deze signalen ligt.

5. Pesten is een groepsaangelegenheid

De pester

Wil graag aardig en stoer gevonden worden en denkt door te pesten dat iedereen hem/ haar grappig vindt.

De gepeste

Voelt zich verdrietig en alleen. Durft vaak niets terug te doen. Is bang nog meer gepest te worden.

De meepester

Doet mee met pesten om erbij te horen. Is bang om zelf gepest te worden.

De buitenstaander

Denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/ haar ook niets schelen.

De helper

Is niet bang voor de pester en helpt de gepeste.

De stille

Vindt het pesten gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen.

6. Word je gepest?

Stap 1: Kom op voor jezelf: zeg 'stop' tegen de pester!

Stap 2: Loop daarna rustig bij de pester weg.

Stap 3: Zorg dat je niet alleen bent met de pester.

Stap 4: Praat erover met iemand die je vertrouwt: je ouders, je vrienden of Pestweb.

Stap 5: Ga iets doen waar je blij van wordt: dansen, sporten, lezen, tekenen, schrijven of skaten.

Stap 6: Stopt het pesten niet, ga dan naar je juf of meester. Praten over pesten is geen klikken!

7. Preventief pestbeleid

Op IKC de triviant is een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dit uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Wij vinden de sfeer waarin een kind opgroeit van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Een veilig schoolklimaat, met aandacht voor rust, respect en regelmaat is een voorwaarde om te komen tot leren. Pas als het kind zich veilig voelt kan het zich optimaal ontwikkelen. Een pestprotocol treedt in werking als er een pestprobleem is, echter van groter belang vinden wij het voorkomen van pestgedrag. Daarom werken wij op onze school preventief middels de Effectieve Conflicthantering en vergoten wij weerbaarheid middels Rots en Water. Tevens nemen wij jaarlijks in de groepen 5 t/m 8 een sociogram af.

Het doel van de effectieve conflicthantering is het bewerkstelligen van een prettige omgang tussen kinderen. De basis van die prettige omgang is dat kinderen op een juiste manier conflicten met elkaar oplossen. Het conflictgesprek speelt hierin een belangrijke rol. Veiligheid, prettige omgang en een actieve inbreng van kinderen zijn de sleutelwoorden. Bij veiligheid spelen regels een belangrijke rol. Prettig omgaan met elkaar is natuurlijk van groot belang. Daarnaast vragen we van kinderen een actieve bijdrage aan het welzijn van de groep. De nadruk ligt op het aangeven van grenzen, het leren praten met elkaar en de eigen inbreng en verantwoordelijkheid van ieder kind voor het welzijn van de groep. Doelstellingen van de Rots en Water training zijn o.a. het vergroten van het zelfvertrouwen, grenzen aangeven, opkomen voor jezelf, samenwerken en rekening houden met elkaar.

Regels

Als een school regels maakt dan moeten er ook gevolgen zijn als de regels worden overtreden. De kinderen en toezichthouders dienen de regels en de gevolgen te kennen. We onderscheiden 100% regels en overige regels. Bij 100% regels volgt altijd straf (time out). Bij de overige regels is het aan de toezichthouder zelf om te beslissen of er wel of niet een sanctie volgt.

Straf is meestal de time out plek op de speelplaats. Kinderen worden een tijdje uit de situatie gehaald en hebben tijd om over hun fouten na te denken.

De hoofdregel

Op school gaan we op een correcte, prettige manier met elkaar om.

Correct betekent volgens de gedragsregels van de effectieve conflicthantering. Het is dus van belang dat kinderen de gedragsregels kennen. In de sociale kring wordt kinderen aangeleerd hoe ze de regels kunnen toepassen.

De hulpregels om ruzie te voorkomen.

- Je mag elkaar niet zomaar aanraken (opmaat tot ruzie)

- Je mag op school niemand uitschelden (geestelijk geweld)

Bij schelden (geestelijk geweld) volgt niet meteen straf. De kinderen praten met elkaar in de sociale kring hoe ze daarmee omgaan. Toezichthouders houden middels het logboek wel bij of er kinderen zijn die regelmatig andere kinderen uitschelden. We zien dan een patroon. Is er

bij een kind sprake van een scheldpatroon dan kan voor dit kind schelden als 100% regel gelden. Dit bepaalt de conflictbegeleider in samenspraak met de groepsleerkracht. De conflictbegeleider brengt alle toezichthouders op de hoogte.

De hulpregels bij een ruzie.

- Als je ruzie krijgt, probeer je het samen op te lossen (ruzie klein houden)

- Lukt dit niet, dan ga je naar een toezichthouder(hulp vragen)

Een kind dat op de speelplaats wordt lastig gevallen en dit niet alleen kan oplossen gaat naar een toezichthouder. Dit is geen klikken, maar opkomen voor jezelf! Het betekent ook dat iedere toezichthouder elk kind te woord moet staan. Komt een kind bij een toezichthouder dan vraagt deze het andere kind erbij te halen. Komt het andere kind er niet bij, dan volgt er altijd time out. Vervolgens wordt de ruzie besproken volgens de uitgangspunten zoals beschreven bij het conflictgesprek.

- Vind je dat het niet goed opgelost wordt dan mag je naar de conflictbegeleider(uitlaatklep)

100% regels (altijd time out)

- kinderen die zich met een ruzie bemoeien krijgen straf.

Een ruzie wordt groter naarmate er zich meer kinderen bemoeien met de ruzie. Vriendjes van de ruziezoeker zijn vaak trouw aan elkaar of doen onder groepsdruk mee. Vriendjes van het slachtoffer proberen op hun beurt te helpen. Daardoor ontstaan weer nieuwe ruzies, de ruzie wordt groter. Vandaar de regel: kinderen die zich met een ruzie bemoeien krijgen straf. Het consequent toepassen van deze regel heeft als voordeel dat kinderen zich niet meer met een ruzie gaan bemoeien. Daardoor blijft de ruzie klein en overzichtelijk voor zowel de toezichthouder als de betrokken kinderen.

- Als je door de toezichthouder wordt geroepen en je gaat er niet naar toe volgt er altijd time out.

Komt een kind bij een toezichthouder dan vraagt deze het andere kind erbij te halen. Komt het andere kind er niet bij, dan volgt er altijd time out. Sommige kinderen komen niet omdat ze bang zijn voor straf voor iets dat ze niet gedaan hebben. Een belangrijk uitgangspunt voor toezichthouders is het rechtvaardig handelen. Het kan gebeuren dat een kind zich onrechtvaardig behandeld voelt door een toezichthouder bij het oplossen van een ruzie. Dan mag het kind naar de conflictbegeleider om zijn probleem voor te leggen. De conflictbegeleider zoekt altijd uit wat er gebeurd is.

Het conflictgesprek

Belangrijk is dat het gesprek over de ruzie correct plaatsvindt. Het kind dat zich meldt mag een vraag stellen aan de ander over de ruzie. De ander geeft daarop antwoord. Dit kan weer leiden tot een tegenvraag. Het conflictgesprek dat op deze wijze, door de kinderen zelf, gevoerd wordt leidt meestal tot een oplossing. Op deze manier worden kinderen positief sociaal vaardiger gemaakt. Het is niet de bedoeling dat ruzies nog een keer in de klas worden besproken, daar dient alleen het conflictgesprek voor.

- Je mag op school een ander geen pijn doen (fysiek geweld)

Bij lichamelijk geweld volgt altijd straf. Bij een licht fysiek vergrijp is dit de time-out plek. Bij ernstig lichamelijk geweld wordt de groepsleerkracht geïnformeerd, deze informeert altijd de ouders van het kind. Het is belangrijk bij fysiek geweld dat er altijd time-out volgt, omdat er genoegdoening plaats moet vinden. Gebeurt dit niet dan is de kans op wraak groot en het ondermijnt het vertrouwen in de toezichthouders bij de kinderen.

- Je mag een ander niet uitschelden vanwege huidskleur of lichamelijke handicap (geestelijk geweld)

Hiermee geeft onze school aan dat dit ernstige overtredingen zijn.

Het conflictlogboek

Door het consequent invullen van het logboek van de effectieve conflicthantering voorkomen we dat kinderen gepest worden. Er is dus sprake van een patroon. Doordat er dagelijks andere mensen toezicht houden kunnen patronen alleen maar worden opgemerkt als toezichthouders consequent conflicten noteren in het logboek. Het conflictlogboek dient door alle toezichthouders, na elke pauze te worden ingevuld. In verband met privacy wordt alleen de voornaam en de groep van het kind vermeld. Het logboek heeft een vaste plaats op de tafel in de koffiekamer. Aan het eind van elke maand bekijken de conflictbegeleiders de aantekeningen en bespreken opvallende zaken met de betreffende groepsleerkracht. De groepsleerkracht neemt een en ander weer op met het individuele kind of in de sociale kring.

Pesten

Als een leerkracht of overblijfouder ziet dat een kind wordt gepest, neemt hij duidelijk stelling.

Het gepeste kind heeft vaak het gevoel dat het er alleen voor staat. Bovendien kan het gepeste kind het gevoel krijgen dat het de pesterijen over zichzelf afroept, kortom dat hij er medeschuldig aan is. Dit geeft aan dat het heel belangrijk is dat het kind het gevoel krijgt dat er mensen zijn die het voor hem opnemen. De pesters moeten het gevoel krijgen dat hun gedrag niet geaccepteerd wordt en het gepeste kind moet het gevoel krijgen dat hij beschermd wordt tegen de pesters.

Als pesten is geconstateerd en stelling nemen van de groepsleerkracht of overblijfouder heeft geen effect, dan is het noodzakelijk om verder in te grijpen.

Op dit moment treedt het stappenplan aanpak pesten in werking.

De sociale kring

De sociale kring is het hart van de effectieve conflicthantering. De kring bevordert de prettige omgang en stimuleert alle kinderen om daarbij een actieve inbreng te leveren. De sociale kring vindt in alle groepen plaats op dinsdag om 14.00u- 14.30u. Daarbij zitten de kinderen waar mogelijk ook echt in een kring. Dit doen we om de kinderen op een gelijkwaardige manier met elkaar te laten praten. De kring is niet bedoeld om ruzies tussen kinderen op te lossen. Daar zijn de conflictgesprekken voor. De sociale kring is erop gericht om de groep beter te laten functioneren, adequaat te kunnen reageren op conflicten en het aanleren van sociale vaardigheden.

Leidraad hiervoor kunnen zijn: soemokaarten, "Wij zijn een groep", klas- en teambouwers, Rots en Water en coöperatief leren.

De conflictbegeleiders

De conflictbegeleiders hebben een signalerende taak.

De taken van de conflictbegeleiders zijn:

- Het monitoren van eventuele buitenschoolse ruzies

- Het overbrengen van de werkwijze van de effectieve conflicthantering op nieuwe leerkrachten en toezichthouders.
- Een uitlaatklep zijn voor kinderen als ze vinden dat er iets niet goed gebeurt bij het oplossen van ruzies.
- Het opsporen van patronen in het logboek en de terugkoppeling daarvan naar de betreffende groepsleerkracht(en).

Schoolafspraken

Wil de effectieve conflicthantering optimaal worden ingezet dan is het van groot belang dat de regels en schoolafspraken door alle betrokken worden toegepast. Deze zijn bindend.

- In de eerste sociale kring na iedere schoolvakantie worden de regels en afspraken van de effectieve conflicthantering met de hele groep herhaald.
- De regels hangen duidelijk zichtbaar op in alle groepen.
- Elke dinsdag eindigt de dag in alle groepen met de sociale kring, waarbij de kinderen ook daadwerkelijk in een kring zitten.
- In de sociale kring worden geen ruzies besproken. Er wordt besproken wat er goed ging, wat de verbeterpunten zijn en er wordt een activiteit gedaan ter bevordering van sociaal gedrag. (vb. soemokaarten, wij zijn een groep, klas- en teambouwers, rots en water, coöperatief leren)
- Regels worden door alle toezichthouders uniform en consequent gehanteerd zoals hierboven beschreven.
- Alle toezichthouders noteren na elke pauze conflicten in het logboek alleen met voornam en groep van het kind.
- Het logboek wordt maandelijks gecontroleerd door de conflictbegeleiders op patronen. Deze worden door de conflictbegeleiders teruggekoppeld naar de betreffende groepsleerkracht(en) en indien nodig naar de directie.
- De effectieve conflicthantering wordt door de directie drie keer per jaar met de overblijfouders geëvalueerd. Tijdens de eerste bijeenkomst aan het begin van het schooljaar worden de regels nog eens uitgedeeld middels een ouderfolder. Overblijfouders die niet aanwezig zijn krijgen de regels via hun kind.
- De effectieve conflicthantering wordt minstens een keer per jaar geëvalueerd met de leerkrachten tijdens een (bouw)vergadering.
- Nieuwe leerkrachten/ lange vervangers en nieuwe toezichthouders worden door de conflictbegeleiders geïnstrueerd. Fia brengt de conflictbegeleiders op de hoogte als er een nieuwe aanmelding van een toezichthouder binnen komt.
- Conflictbegeleiders komen minstens een keer per jaar bij elkaar.
- Hulpouders worden door leerkrachten ondersteund. Duidelijke instructie bij speciale aanpak van individuele kinderen, hulp bij toezicht.

8. Indien er toch sprake is van pesten?

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar als actief mee om:

We gaan uit van de aanbevelingen uit de hierna beschreven vijfsporen aanpak. Wil je pesten effectief bestrijden dan zul je de volgende vijf groepen moeten meenemen.

Vijf sporen aanpak:

6.1 De leraar (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de Intern Begeleider en de gedragsspecialist.

De ouders

In deze fase zal de leerkracht de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

6.2 Hulp aan de pester

Algemeen:

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij het slachtoffer aandoet te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie .
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen) .
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt .
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan .
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt .

6.3 Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen.

Beide vormen van gedrag zijn ‘aangeleerd’, in de zin van ‘reacties op verstoting’. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden.

In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, zelfverdediging en kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling :

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest .
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten .
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen .
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil .
- Sterke kanten van de leerling benadrukken .
- Belonen (compliment) als de leerling zich anders/beter opstelt .
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s) .

Het gepeste kind niet overbeschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen of ‘ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen’. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

6.4 De groep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de soemokring bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.
- Aandacht voor de verschillende rollen binnen pesten.

6.5 Hulp aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen

Blijf in gesprek met uw kind en maak duidelijk dat u gaat helpen.

Bedenk samen een plan van aanpak.

Pesten op school kunt u het beste direct met de groepsleerkracht bespreken.

Door complimentjes kan het zelfbeeld van uw kind vergroot worden.

Geef zelf het goede voorbeeld.

Stimuleer uw kind tot het opdoen van sociale vaardigheden, bijvoorbeeld door het beoefenen van een sport in teamverband.

Steun uw kind in het idee dat er een einde komt aan het pesten.

Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten. Uw grenzen, maar ook die van de school. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van de school.

Ouders van kinderen die pesten en meelopers:

Neem het probleem serieus.

Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.

Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.

Maak uw kind gevoelig voor wat het de ander aandoet.

Besteed extra aandacht aan uw kind.

Stimuleer uw kind tot het opdoen van sociale vaardigheden, bijvoorbeeld door het beoefenen van een teamsport.

Geef zelf het goede voorbeeld.

Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon gewenst gedrag van uw kind.

Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

Alle ouders:

Neem ouders van gepeste kinderen serieus.

Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.

Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem en beloon het goede gedrag.

Geef zelf het goede voorbeeld.

Leer uw kind voor anderen op te komen.

Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

9. Stappenplan aanpak pesten:

Op het moment dat een leerling, een conflictbegeleider, een ouder of een leerkracht melding maakt van pestgedrag treedt het volgende stappenplan in werking. Het stappenplan is er op gericht het pesten zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1:

De leerkracht observeert een week lang en legt bevindingen vast. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en wordt de ernst van de situatie ingeschat en beslist of stap 2 wel of niet in werking wordt gesteld.

Stap 2:

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de pester en met de gepeste. Samen met de leerlingen wordt een contract opgesteld dat door beide leerlingen en de leerkracht wordt ondertekend. Gesprekken worden altijd door de leerkracht vastgelegd in het leerling-dossier. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein. Afhankelijk van de ernst van het pestgedrag worden de ouders, directeur, de IB'er en de gedragspecialist op de hoogte gesteld.

Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht in de soemokring aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Als een leerkracht met de groep spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Daarnaast voert de leerkracht individuele gesprekken met de meelopers.

Gedurende een week zal de leerkracht nauwkeurig observeren. De leerkracht vraagt het team en de overblijfouders nadrukkelijk te observeren. Alle gesprekken en acties worden door de leerkracht vastgelegd in het leerling dossier in Esis. Tevens worden alle gegevens aangeleverd aan de gedragspecialist.

Na één week vindt de eerste evaluatie plaats, indien gewenst in samenspraak met de gedragspecialist.

Stap 3 :

Evaluatiegesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan.

Bij niet nakomen van de afspraken: leerkracht overlegt met de IB'er. Het dossier wordt door de gedragspecialist overgedragen aan de IB'er. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Team en directie wordt hiervan op de hoogte gebracht. Ouders worden op de hoogte gesteld, zie stap 4.

Stap 4:

In het geval dat ouders melding hebben gemaakt van het pesten koppelt de leerkracht terug naar ouders. Ouders worden op de hoogte gesteld van ondernomen acties ,gemaakt afspraken en voortgang. Er wordt een vervolgspraak gemaakt na de volgende observatieperiode(twee weken). Ouders worden geïnformeerd over wat wel en niet te doen (zie hulp aan de ouders). Deze stap wordt ook ondernomen indien de afspraken die in stap 2 zijn gemaakt niet door de betrokkenen zijn nagekomen. Het betreft hier afzonderlijke gesprekken met zowel de ouders van de gepeste als de ouders van de pester, gevoerd door de leerkracht.

Stap 5:

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen de leerkracht en de leerlingen. De leerkracht legt de gesprekken vast in het eigen leerling dossier en in het dossier van de IB'er.

Zijn de effecten positief: dan langzaam afbouwen, goed blijven observeren. Leerkracht koppelt terug naar Ib'er en directie.

Zijn de effecten negatief: leerkracht evalueert met de IB'er, er wordt een nieuw handelingsplan opgesteld, waarbij eventueel ook externe deskundige hulp ingeschakeld kan worden., zoals de schoolarts, centrum voor jeugd en gezin en bureau jeugdzorg. De leerkracht legt een tussentijdse evaluatie vast in de eigen dossiermap en in de dossiermap van de IB'er. IB'er koppelt terug aan de directie.

Eventueel kan er besloten worden om stap 6 en stap 7 te ondernemen:

Stap 6:

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door de directie, eventueel in samenwerking met een externe deskundige. De leerkracht(en) van de groep, de IB'er en de gedragspecialist zijn op deze avond aanwezig.

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

De leerkracht neemt een verslag op in de eigen dossiermap en in het dossier van de IB'er.

Stap 7:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst worden. Zie protocol schorsing.

10. Cyberpesten

Reglement internet en sociale media op IKC de triviant

Inleiding

Sociale media spelen een belangrijke rol in het leven van leerlingen en onderwijzend personeel. Het gebruik van sociale media is onderdeel van het gedrag van leerlingen binnen de IKC de triviant. Sociale media kunnen helpen om het onderwijs te verbeteren en de lessen leuker te maken, om contact te houden met vrienden en te experimenteren en grenzen te verleggen. Maar sociale media brengen ook risico's met zich mee, zoals pesten en het ongewild delen van foto's of andere gegevens. Met dit reglement kan het gesprek op IKC de triviant, in de klas maar ook thuis gevoerd worden over wat er gewoon is op sociale media (en wat niet). De afspraken zijn van toepassing op alle leerlingen van IKC de triviant, voor het gebruik van mobiele telefoons en sociale media op IKC de triviant en in de klas, maar ook in het mediagebruik buiten de IKC de triviant.

Onder het gebruik van sociale media gaat het om programma's waarmee online informatie kan worden opgezocht, gedeeld en gepresenteerd. Denk bijvoorbeeld aan Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Snapchat maar ook alle (nieuwe) hiermee vergelijkbare programma's en apps.

Afspraken bij het gebruik van internet en sociale media:

- Dit reglement is van toepassing op alle leerlingen van IKC de triviant, onafhankelijk van de plaats waar zij hun sociale media gebruiken.
- We behandelen elkaar netjes en met respect, en laten iedereen in zijn waarde. Daarom pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, en beschadigen we elkaar niet, en maken we elkaar niet zwart.
- Iedereen is verantwoordelijk voor wat hij/zij zelf plaatst op sociale media, en kan daarop aangesproken worden. Ook het doorsturen (forwarden) en herplaatsen (retweeten) zijn handelingen waar je op aangesproken kunt worden.
- Zorg dat je weet hoe de sociale media werken voordat je ze gebruikt, zorg dat de instellingen goed staan en je niet meer informatie deelt dan je wilt. Alles wat wordt gecommuniceerd via internet en sociale media, blijft nog lang vindbaar.
- Bij het gebruik van internet en sociale media houden we rekening met de goede naam van IKC de triviant en iedereen die daarbij betrokken is zoals docenten, onderwijsondersteunend personeel en ouders.
- We helpen elkaar om goed en verstandig met sociale media om te gaan, en we spreken elkaar daarop aan. Als dat niet lukt, dan vragen we daarvoor hulp aan onze

leerkracht.

- De leraar moet vooraf toestemming geven om een mobiele telefoon of sociale media in de les te gebruiken. Tijdens examens, toetsen, overhoringen en proefwerken gelden aangepaste regels.
- Het meenemen (in het klaslokaal of het schoolplein) van mobiele telefoon en daarmee vergelijkbare communicatieapparatuur op IKC de triviant is niet toegestaan. Een leraar kan in verband met het leerproces leerlingen toestemming geven -om een mobiele telefoon mee te nemen en te gebruiken in de klas.
- Het is voor leerlingen niet toegestaan om tijdens door IKC de triviant georganiseerde activiteiten (bijvoorbeeld excursies), een telefoon en vergelijkbare communicatieapparatuur mee te nemen. IKC de triviant neemt geen verantwoordelijkheid voor de gevolgen op het moment dat leerlingen tóch apparatuur meenemen.
Meereizende ouders/verzorgers wordt verzocht om zo min mogelijk (bij voorkeur géén) foto- en filmopnames te maken en worden geacht zeer zorgvuldig met deze opnames om te gaan. IKC de triviant neemt géén verantwoordelijkheid voor de gevolgen van door ouders/verzorgers (verkeerd) plaatsen van deze foto's en filmpjes op sociale media.
- We respecteren elkaars privacy. Bij het gebruik van internet en sociale media worden er daarom geen informatie, foto's of video's verspreid over anderen, als zij daar geen schriftelijke toestemming voor hebben gegeven, of als zij daar negatieve gevolgen van kunnen ondervinden.
- Internet en sociale media worden alleen gebruikt voor acceptabele doeleinden. Het is daarom niet toegestaan om op IKC de triviant:
 - sites te bezoeken informatie te downloaden en te verspreiden die pornografisch, racistisch, discriminerend, beledigend of aanstootgevend zijn;
 - hacken en ongeoorloofd toegang te krijgen tot niet-openbare sites of programma's;
 - informatie, foto's of video's te delen waarvan duidelijk is dat die niet bedoeld is om verder te verspreiden, hou je wachtwoorden geheim;
 - verzonden berichten versturen of een fictieve naam gebruiken als afzender;
 - iemand lastig vallen, te achtervolgen of te 'flamen'.
 - Als iemand over de voorgaande punten informatie krijgt aangeboden, wordt dat gemeld aan de leerkracht of de directeur.
- Als er gebruikt wordt gemaakt van het netwerk van de IKC de triviant, dan mag dat de kwaliteit van het (draadloze) netwerk niet in gevaar brengen of schade aan personen of instellingen veroorzaken. Het hacken, overmatig downloaden of overbelasten van het netwerk is natuurlijk verboden.
- Het leggen van contact, het volgen van elkaar of 'vriend worden', is een bewuste keuze waar goed over nagedacht is. We weten wie de andere persoon is.

Als er geconstateerd wordt dat de afspraken niet worden nageleefd, wordt dit eerst met de betrokkene besproken. Bij een ernstige overtreding kan de directie van IKC de triviant besluiten een maatregel op te leggen, die kan bestaan uit het in beslag nemen van de telefoon, het uitsluiten van toegang tot het netwerk van de IKC de triviant, het geven van een disciplinaire maatregel (straf) of in het uiterste geval het schorsen of verwijderen van de leerling van IKC de triviant. Hierbij wordt er altijd contact opgenomen met de ouders van de leerling. Daarnaast kan de directie contact opnemen met de politie indien er sprake is van een strafbaar feit.

Versie 2.0 : 05092017

Bijlage 2: Protocol schorsing of verwijdering

Verwijdering van de basisschool

Het bevoegd gezag kan overgaan tot verwijdering als:

- de school niet aan de zorgbehoefte van de leerling kan voldoen
- er sprake is van ernstig wangedrag van de leerling en/of de ouders

De beslissing over verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag. Voordat tot verwijdering wordt besloten hoort het bevoegd gezag de betrokken groepsleerkracht.

De school heeft de plicht gedurende 8 weken te zoeken naar een andere school, die bereid is de leerling toe te laten.

Op het bijzonder onderwijs zijn ook de procedureregels van toepassing.

1. De ouders worden gehoord over het voornemen tot verwijdering
2. Er moet een gemotiveerd schriftelijk besluit zijn waarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om bezwaar in te dienen bij het bevoegd gezag.
3. De ouders kunnen binnen 6 weken een bezwaarschrift indienen.
4. Het bevoegd gezag is verplicht om de ouders te horen over het bezwaarschrift.
5. Het bevoegd gezag moet binnen 4 weken na de ontvangst van het bezwaarschrift beslissen.
6. Het bevoegd gezag meldt het besluit tot verwijdering van de leerling terstond aan de inspectie en de leerplichtambtenaar.

Schorsing van leerlingen.

Schorsing valt onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

De volgende zorgvuldigheidseisen zijn belangrijk :

1. Het bevoegd gezag kan de leerling voor een beperkte periode schorsen, nooit voor onbepaalde tijd.
2. De schorsing vindt eerst plaats na overleg met de leerling, ouders en groepsleerkracht.
3. Het bevoegd gezag deelt het besluit tot schorsing schriftelijk aan de ouders mee, alsook eventuele andere maatregelen
4. De school stelt de leerling in staat, door het opgeven van huiswerk, de leerstof bij te houden en zo te voorkomen dat deze achterstand oploopt.
5. Het bevoegd gezag stelt de inspectie in kennis van de schorsing en de redenen daarvoor.

Voor meer info zie a.u.b. het op school aanwezige en vastgestelde beleidsstuk "schorsing, verwijdering en time-out".

- **Verwijdering van leerlingen.**

Naar aanleiding van een verwijderingsprocedure van een leerling heeft de inspectie ons geattendeerd op enkele relevante punten waaraan de inhoud van de brief moet voldoen:

- In de brief moet de datum worden vermeld van het voornemen tot verwijdering en tevens de datum van definitieve verwijdering (8 weken erna). Dan pas is het juridisch afgedekt.
Als we het hebben over 8 weken zijn het 8 schoolweken; vakantiedagen en weken worden hierin niet meegeteld.
- De brief moet in het vervolg worden ondertekend door het bevoegd gezag of hij kan ondertekend worden door de directeur namens het bevoegd gezag.

Bijlage 3: Protocol effectieve conflicthantering

Effectieve conflicthantering en de sociale kring

Schoolafspraken IKC de triviant

Inleiding

Het doel van de effectieve conflicthantering is het bewerkstelligen van een prettige omgang tussen kinderen. De basis van die prettige omgang is dat kinderen op een juiste manier conflicten met elkaar oplossen. Het conflictgesprek speelt hierin een belangrijke rol. Veiligheid, prettige omgang en een actieve inbreng van kinderen zijn de sleutelwoorden. Bij veiligheid spelen regels een belangrijke rol. Prettig omgaan met elkaar is natuurlijk van groot belang. Daarnaast vragen we van kinderen een actieve bijdrage aan het welzijn van de groep. De nadruk ligt op het aangeven van grenzen, het leren praten met elkaar en de eigen inbreng en verantwoordelijkheid van ieder kind voor het welzijn van de groep.

Met de term toezichthouders bedoelen we alle mensen die actief toezicht houden tijdens de pauzes, te weten leerkrachten, ondersteunend personeel en overblijfouders.

Regels

Als een school regels maakt dan moeten er ook gevolgen zijn als de regels worden overtreden. De kinderen en toezichthouders dienen de regels en de gevolgen te kennen. We onderscheiden 100% regels en overige regels. Bij 100% regels volgt altijd straf (time out). Bij de overige regels is het aan de toezichthouder zelf om te beslissen of er wel of niet een sanctie volgt.

Straf is meestal de time out plek op de speelplaats. Kinderen worden even uit de situatie gehaald. Hier hebben ze tijd om hun emoties te reguleren en de situatie te overdenken.

De hoofdregel

Op school gaan we op een correcte, prettige manier met elkaar om.

Correct betekent volgens de gedragsregels van de effectieve conflicthantering. Het is dus van belang dat kinderen de gedragsregels kennen. In de sociale kring wordt kinderen aangeleerd hoe ze de regels kunnen toepassen.

De hulpregels om ruzie te voorkomen.

- Hangen, duwen, trekken aan elkaar doen we niet (opmaat tot ruzie)

- We schelden elkaar niet uit (geestelijk geweld)

De kinderen praten met elkaar in de sociale kring hoe ze omgaan met schelden en plagen. Toezichthouders houden middels het logboek bij of er kinderen zijn die regelmatig andere kinderen uitschelden. We zien dan een patroon. Is er bij een kind sprake van een spelpatroon dan kan voor dit kind schelden als 100% regel gelden. Dit bepaalt de conflictbegeleider in samenspraak met de groepsleerkracht. De conflictbegeleider brengt alle toezichthouders op de hoogte.

De hulpregels bij een ruzie.

- Ruzies lossen we eerst samen op (ruzie klein houden)

- Lukt het samen niet, dan vragen we hulp aan een leerkracht of een overblijfouder (hulp vragen)

Een kind dat op de speelplaats wordt lastig gevallen en dit niet alleen kan oplossen gaat naar een toezichthouder. Dit is geen klikken, maar opkomen voor jezelf! Het betekent ook dat iedere toezichthouder elk kind te woord moet staan. Komt een kind bij een toezichthouder dan vraagt deze het andere kind erbij te halen. Komt het andere kind er niet bij, dan volgt er altijd time out. Vervolgens wordt de ruzie besproken volgens de uitgangspunten zoals beschreven bij het conflictgesprek.

- Is het nog niet opgelost? Praat erover met je juf of meester.(uitlaatklep)

100% regels (altijd time out)

- bemoeien met een ruzie maakt de ruzie groter.

Een ruzie wordt groter naarmate er zich meer kinderen bemoeien met de ruzie. Vriendjes van de ruziezoeker zijn vaak trouw aan elkaar of doen onder groepsdruk mee. Vriendjes van het slachtoffer proberen op hun beurt te helpen. Daardoor ontstaan weer nieuwe ruzies, de ruzie wordt groter. Vandaar de regel: kinderen die zich met een ruzie bemoeien krijgen straf. Het consequent toepassen van deze regel heeft als voordeel dat kinderen zich niet meer met een ruzie gaan bemoeien. Daardoor blijft de ruzie klein en overzichtelijk voor zowel de toezichthouder als de betrokken kinderen.

- wordt je geroepen door een leerkracht of een overblijfouder dan loop je er even naar toe.

Komt een kind bij een toezichthouder dan vraagt deze het andere kind erbij te halen. Komt het andere kind er niet bij, dan volgt er altijd time out. Sommige kinderen komen niet omdat ze bang zijn voor straf voor iets dat ze niet gedaan hebben. Een belangrijk uitgangspunt voor

toezichthouders is het rechtvaardig handelen. Het kan gebeuren dat een kind zich onrechtvaardig behandeld voelt door een toezichthouder bij het oplossen van een ruzie. Dan mag het kind naar de conflictbegeleider om zijn probleem voor te leggen. De conflictbegeleider zoekt altijd uit wat er gebeurd is.

-Pesten is niet cool!

Op pestgedrag volgt altijd time out. Tevens is het van belang dat er door de leerkracht of de overblijfouder een aantekening wordt gemaakt in het logboek. De conflictbegeleiders kunnen dan alert zijn op patronen.

- We doen elkaar geen pijn (fysiek geweld)

Bij lichamelijk geweld volgt altijd straf. Bij een licht fysiek vergrijp is dit de time-out plek. Bij ernstig lichamelijk geweld wordt de groepsleerkracht geïnformeerd, deze informeert altijd de ouders van het kind. Het is belangrijk bij fysiek geweld dat er altijd time-out volgt, omdat er genoegdoening plaats moet vinden. Gebeurt dit niet dan is de kans op wraak groot en het ondermijnt het vertrouwen in de toezichthouders bij de kinderen.

Het conflictgesprek

Belangrijk is dat het gesprek over de ruzie correct plaatsvindt. Het kind dat zich meldt mag een vraag stellen aan de ander over de ruzie. De ander geeft daarop antwoord. Dit kan weer leiden tot een tegenvraag. Het conflictgesprek dat op deze wijze, door de kinderen zelf, gevoerd wordt leidt meestal tot een oplossing. Op deze manier worden kinderen positief sociaal vaardiger gemaakt. Het is niet de bedoeling dat ruzies nog een keer in de klas worden besproken, daar dient alleen het conflictgesprek voor.

Het conflictlogboek

Door het consequent invullen van het logboek van de effectieve conflicthantering voorkomen we dat kinderen gepest worden. Onder pesten verstaan we dat eenzelfde kind over een langere periode door dezelfde kinderen fysiek en/of geestelijk vervelend bejegend wordt. Er is dus sprake van een patroon. Doordat er dagelijks andere mensen toezicht houden kunnen patronen alleen maar worden opgemerkt als toezichthouders consequent conflicten noteren in het logboek. Het conflictlogboek dient door alle toezichthouders, na elke pauze te worden ingevuld, ook als een en ander al is gemeld aan de betreffende leerkracht. In verband met privacy worden hierin alleen voornamen en groep vermeld. Het logboek heeft een vaste plaats op de tafel in de koffiekamer. Aan het eind van elke maand bekijken de conflictbegeleiders de aantekeningen en bespreken opvallende zaken met de betreffende groepsleerkracht. De groepsleerkracht neemt een en ander weer op met het individuele kind of in de sociale kring.

De sociale kring

De sociale kring is het hart van de effectieve conflicthantering. De kring bevordert de prettige omgang en stimuleert alle kinderen om daarbij een actieve inbreng te leveren. De sociale kring vindt in alle groepen plaats op dinsdag om 14.00u- 14.30u. Daarbij zitten de kinderen waar mogelijk ook echt in een kring. Dit doen we om de kinderen op een gelijkwaardige manier met elkaar te laten praten. De kring is niet bedoeld om ruzies tussen kinderen op te lossen. Daar zijn de conflictgesprekken voor. De sociale kring is erop gericht om de groep beter te laten functioneren, adequaat te kunnen reageren op conflicten en het aanleren van sociale vaardigheden.

Leidraad hiervoor zijn: soemokaarten, "Wij zijn een groep", klas- en teambouwers coöperatief leren, Rots en Water.

De conflictbegeleiders

De conflictbegeleiders hebben een signalerende taak.

De taken van de conflictbegeleiders zijn:

- Het monitoren van eventuele buitenschoolse ruzies
- Het overbrengen van de werkwijze van de effectieve conflicthantering op nieuwe leerkrachten en toezichthouders.
- Een uitlaatklep zijn voor kinderen als ze vinden dat er iets niet goed gebeurt bij het oplossen van ruzies.
- Het opsporen van patronen in het logboek en de terugkoppeling daarvan naar de betreffende groepsleerkracht(en).

De conflictbegeleiders zijn:

Marjan Baetens

Daniëlla Cleuskens-Titulaer

Schoolafspraken

Wil de effectieve conflicthantering optimaal worden ingezet dan is het van groot belang dat de regels en schoolafspraken door alle betrokken worden toegepast. Deze zijn bindend.

- In de eerste sociale kring na iedere schoolvakantie worden de regels en afspraken van de effectieve conflicthantering met de hele groep herhaald.
- De regels hangen duidelijk zichtbaar op in alle groepen.
- Elke dinsdag eindigt de dag in alle groepen met de sociale kring, waarbij de kinderen ook daadwerkelijk in een kring zitten.
- In de sociale kring worden geen ruzies besproken. Er wordt besproken wat er goed ging, wat de verbeterpunten zijn en er wordt een activiteit gedaan ter bevordering van sociaal gedrag. (vb. soemokaarten, wij zijn een groep, klas- en teambouwers, rots en water, coöperatief leren)
- Regels worden door alle toezichthouders uniform en consequent gehanteerd zoals hierboven beschreven.
- Alle toezichthouders noteren na elke pauze conflicten in het logboek.
- Het logboek wordt maandelijks gecontroleerd door de conflictbegeleiders op patronen. Deze worden door de conflictbegeleiders teruggekoppeld naar de betreffende groepsleerkracht(en) en indien nodig naar de directie.
- De effectieve conflicthantering wordt door de specialist gedrag drie keer per jaar met de overblijfoeders geëvalueerd. Tijdens de eerste bijeenkomst aan het begin van het schooljaar worden de regels nog eens uitgedeeld middels een ouderfolder. Overblijfoeders die niet aanwezig zijn krijgen de regels via hun kind.
- De effectieve conflicthantering wordt drie keer per jaar geëvalueerd met de leerkrachten.
- Nieuwe leerkrachten/ lange vervangers en nieuwe toezichthouders worden door de conflictbegeleiders geïnstrueerd. Fia brengt de conflictbegeleiders op de hoogte als er een nieuwe aanmelding van een toezichthouder binnen komt.
- Conflictbegeleiders komen minstens een keer per jaar bij elkaar.
- Hulpouders worden door leerkrachten ondersteund. Duidelijke instructie bij speciale aanpak van individuele kinderen, hulp bij toezicht. De laatste vijf minuten worden benut om samen met overblijfoeders te surveilleren om zo met name het conflictgesprek te kunnen modelleren.
- Leerlingen met speciale voorrechten dragen een toestemmingskaartje bij zich. Deze leerlingen staan voorin het logboek genoteerd.
- Toiletgebruik is alleen toegestaan met toestemming van de surveillant. Een leerling tegelijk.
- Afspraken speelplaats: zie betreffende documenten

De hoofdregel

Op school gaan we op een correcte, prettige manier met elkaar om.

100% regels (altijd time- out)

- *bemoeien met een ruzie maakt de ruzie groter.*
 - *word je geroepen door een overblijfouder of een leerkracht dan loop je er even naar toe.*
 - *we doen elkaar geen pijn .*
 - *pesten is niet cool!*
-

De hulpregels om ruzie te voorkomen.

- *Hangen, duwen, trekken aan elkaar doen we niet .*
 - *We schelden elkaar niet uit .*
-

De hulpregels bij een ruzie.

- *Ruzies lossen we eerst samen op .*
 - *Lukt het samen niet, dan vragen we hulp aan een overblijfouder of een leerkracht.*
 - *Is het nog niet opgelost? Praat erover met je juf of meester.*
-

